

27. óra Családmodell...

7

Erkölcstan

szerep önismeret felelősség
család szabály
szerepet

Jelölések:

BLZS[©]

- Színjelölés

(Mindig csak a pirosakat kell leírni...

- Házi feladat

(HF ellenőrzésé és új feladatok)

- Tankönyv

(Könyvek, jegyzetek rövid kivonatai...)

- Önálló munka füzetbe

(Az adott kérdések feldolgozása füzetbe)

- Képek

(Az adott témával kapcsolatos képekhez találj ki címet)

27. óra Családmodell...

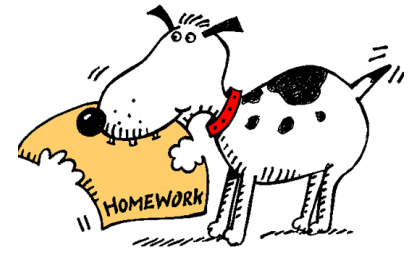

HF! Ellenőrzés

A családomat tekintve annak örülök a legjobban, hogy...
A családomban az bosszant a legjobban, hogy...
Család nélkül az ember...

27. óra Családmmodell...

HF!

Válaszolj az alábbi kérdésekre a füzetedben
2-2-2 mondatban:

- Keress **irodalmi és filmes** élményeidből **példákat különböző családmmodellekre!**
- **A nagycsaládoknak többféle kedvezményt biztosít az állam.** Keress példákat ezekre!

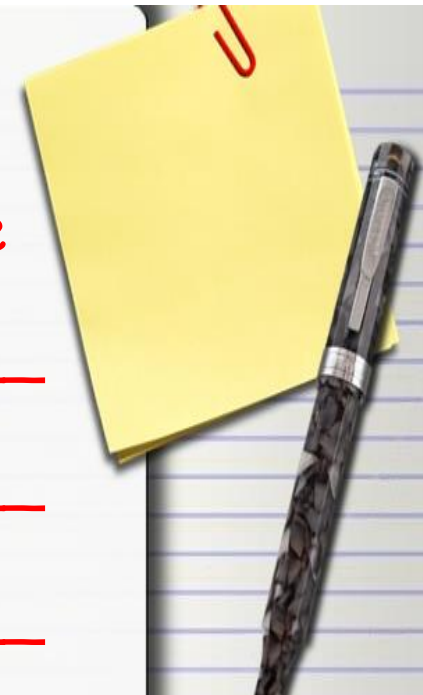
Családi mozaik

- Az axióma szó jelentése: olyan alaptétel, alapigazság, amely hitelességét senki nem vonja kétségbe. Hogyan utal ez a cím a vers üzenetére?
- Számodra is axióma a szeretet?

a szeretésen
kívül minden emberi
tett: romépítés

Fodor Ákos: Axióma

Füzetedbe válaszolj a kérdésekre

27. óra Családmmodell...

A klasszikus vagy hagyományos család elnevezéssel az olyan családot illetjük, **ahol a szülők közösen nevelik vér szerinti gyermekeiket.** A hagyományos családot láthatatlan burok veszi körül.

27. óra Családmmodell...

Igaz, ez a burok nem átjárhatatlan,
a családhoz nagyszülők, rokonok kapcsolódnak.

**Egyértelmű, ki tartozik a szűkebb családhoz
és ki nem,** nem kérdéses, hogy ki van
„kívül” és ki van „belül”.

27. óra Családmmodell...

Minden tagot minden taghoz szoros, elsődleges kapcsolat fűz, és ennyire elemi kapcsolat nem fűzi senkihez, aki nem vele élő tagja a családnak.

27. óra Családmmodell...

Sokan úgy vélik: egy családhoz azok tartoznak, akik együtt laknak. A családi kapcsolatok azonban a mozaikcsalád esetén összetett ebbek, mint a klasszikus családban, a rendszer nem zárt, hanem nyílt.

27. óra Családmmodell...

Ha egy gyermek továbbra is jó kapcsolatot ápol az elvált szülővel, várhatóan anyját és apját fogja legközelebbi hozzátartozójának tartani. Sőt, feltehetőleg és remélhetőleg a nem vele élő szülő új családjánál is családtagnak fogja érezni magát.

27. óra Családmmodell...

Többgenerációs családnak azt nevezzük, ahol legalább három generáció (nemzedék), azaz szülők, gyermekek és nagyszülők élnek együtt szorosabb vagy tágabb közösségben..

27. óra Családmmodell...

Nagycsalád: Ma már ritkán fordul elő, hogy **egy családban hét-nyolc gyermek születik**. A múltban azonban nem volt ritka az ennél is nagyobb gyermekszám.

27. óra Családmodell...

Szülők nélkül, családban:

Azok a gyermekek, **akik** valamilyen okból **nem élhetnek együtt vér szerinti szüleikkel**, szintén nevelkedhetnek családban. Lehetséges, hogy **tágabb családjuk, rokonaik gondoskodnak róluk, vagy örökbefogadó szülők, nevelőszülők.**

27. óra Családmmodell...

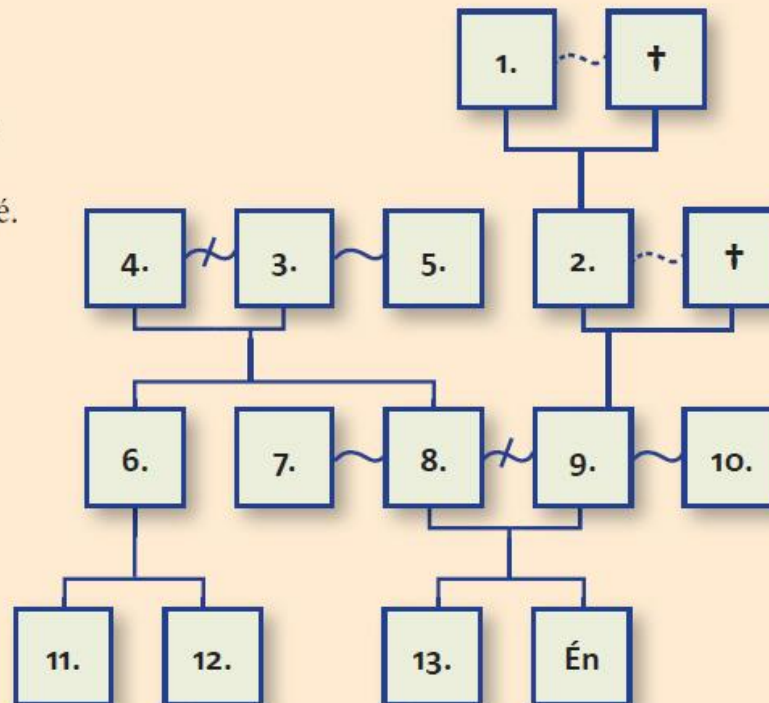

1. Egy rém bonyolult család

Olvasd el figyelmesen az alábbi verset! Szerinted is bonyolult a leírt család, avagy sem? Miért?

Békés Márta: A család

A mamának két gyereke van,
az anyu, meg a kereszt.
Testvérem is van,
egy édes, egy félédes, meg két unoka.
A mama anyukája, a dédi,
mármint a másik mamámé, a csepelié.
A csepeli mama özvegy,
és ő ápolja a dédit.
Az édesmamának van egy új férje,
aki az én mostohapapám.
Az igazi, az ivott, ezért elvált tőle
az édesmama.
Az a bácsi, aki velünk lakik,
az anyu élettársa.
Úgy szólítom, Joci,
és lehet, hogy elveszi az anyut.
Az apukámnak csak barátnője van,
de őt ki nem állhatom.
Pedig a múltkor elvitt a Mekibe.

Engem mindenki elvisz a Mekibe.

27. óra Családmmodell...

2. Családmmodellek ma

A klasszikus vagy *hagyományos család* elnevezéssel az olyan családot illetjük, ahol a szülők közösen nevelik vér szerinti gyermekeiket. A hagyományos családot láthatatlan burok veszi körül. Igaz, ez a burok nem átjárhatatlan, a családhoz nagyszülők, rokonok kapcsolódnak. Egyértelmű, ki tartozik a szűkebb családhoz és ki nem, nem kérdéses, hogy ki van „kívül” és ki van „belül”. Minden tagot minden taghoz szoros, elsődleges kapcsolat fűz, és ennyire elemi kapcsolat nem fűzi senkihez, aki nem vele élő tagja a családnak.

Azonban „újjaalakult családok” mindig is léteztek, hiszen ha valamelyik házastárs meghalt, az egyedül maradt szülő új kapcsolatot alakíthatott ki, többek között a rá maradt gyermek felnevelése érdekében is. Ma – az említett helyzeten túl – sokszor történik az is, hogy az egyik vagy mindkét szülő úgy dönt valamilyen okból, hogy különválik házastársától, és új párt keres. Gyakori az is, hogy a gyermekét nevelő egyedülálló szülő nem alakít ki új párkapcsolatot, és *egyszülős* családban élnek tovább.

A *mozaikcsalád* szintén két, egymással párkapcsolatban élő felnőttből és gyermek(ek)ből áll. Azonban míg a hagyományos családban a gyermek születését megelőzi a szülők párkapcsolata, addig a mozaikcsaládban az új partner már egy kialakult szülő-gyermek kapcsolathoz csatlakozik. Tehát a gyermeknek az egyik vér szerinti szülője nincs jelen, helyét pótszülő tölti be. Eszerint a mozaikcsalád lehet: *pótapás* vagy *pótanyás* – ha csak az anya vagy csak az apa vér szerinti gyermekét nevelik, *összetett* – ha az anya is és az apa is hozott vér szerinti gyermeket a kapcsolatba, akiket együtt nevelnek, és *közös gyermekes* – ha a családban az előző kapcsolatból hozott gyermek(ek) mellett egy vagy több közös gyermek is nevelkedik.

27. óra Családmodell...

Sokan úgy vélik: egy családhoz azok tartoznak, akik együtt laknak. A családi kapcsolatok azonban a mozaikcsalád esetén összetettebbek, mint a klasszikus családban, a rendszer nem zárt, hanem nyílt. Ha egy gyermek továbbra is jó kapcsolatot ápol az elvált szülővel, várhatóan anyját és apját fogja legközelebbi hozzátartozójának tartani. Sőt, feltehetőleg és remélhetőleg a nem vele élő szülő új családjánál is családtagnak fogja érezni magát.

*Vörös Csabáné, Kovács Marcell
és Fischer Eszter nyomán*

- Mit gondolsz, ki tartozik a családhoz? Mi mindentől függhet az, kit érez egy gyerek közvetlen családtagjának? Mit jelenthet az „elemi kapcsolat”?
- Mi az, amit egy mozaikcsaládban felnövekvő gyerek jobban megtapasztalhat, mint aki a hagyományos családi „burokban” nevelkedik? Készíts erről interjút egy érintett társaddal, ha vállalkozik rá. (Feljegyzéseidet, következtetéseidet nem kell megmutatnod másnak, csak neki.) Ha nem találsz erre vállalkozó társat, akkor készíts „képzelt riportot”!

27. óra Családmodell...

3. Egy mozaikcsalád viszonyai

Ádám elvált Évától. Fia, Ábel az édesanyjánál maradt. Ádám Zitával házasodott össze, akinek Sándorral való a korábbi házasságában született gyermeke, Zsolt is Ádám és Zita új családjába kerül. Ádámnak és Zitának Viktória nevű közös kislányuk már ebbe a családba született. Sándor egyedül él. Kiket ábrázolnak a képek?

- A 2. feladat szövege alapján állapítsd meg, milyen családkról van szó!
- Gondolj Viktóriára, aki most lett 13 éves! Szerinted kivel milyen kapcsolatban áll? Kit hogyan szólít? Milyen alkalmakon találkozhat velük?

27. óra Családmodell...

4. Testvérek kapcsolatban

Figyeljétek meg a következő képeken a 3. feladatban megismert testvérek élethelyzeteit! Beszéljétek meg, mi történik, és játsszátok tovább a helyzeteket!

27. óra Családmmodell...

5. Szülői kihívások

Akár válás, akár haláleset miatt vagy egyéb okból előfordul, hogy egy szülő egyedül nevel egy vagy több gyermeket. Milyen nehézségekkel kell szembenéznie a mindennapokban? Kiscsoportokban gyűjtsetek össze ilyen élethelyzeteket, majd beszéljétek meg a következőket!

- Mások-e a problémák, ha anya vagy apa az egyedülálló szülő? Függ-e a gyermek életkorától a problémák jellege?
- Miben lehet más a feladatmegosztás az egyszülős családon belül?
- Milyen módon tud segítséget nyújtani az ilyen családoknak egy nagyszülő, egy barát vagy barátnő, egy szomszéd, egy segítőkész ismerős?

27. óra Családmmodell...

6. Együtt élő generációk

Többgenerációs családnak azt nevezzük, ahol legalább három generáció (nemzedék), azaz szülők, gyermekek és nagyszülők élnek együtt szorosabb vagy tágabb közösségben.

- Kik tartoznak az osztályotokból ilyen családba? Kérjétek meg őket, hogy meséljenek helyzetükről, élményeikről!

- Gyűjtsetek olyan okokat, amelyek miatt együtt élhet több generáció vagy a tágabb család több tagja!
- Idősek, középkorúak és gyermekek mit tudnak nyújtani egymásnak, és milyen szükségleteik vannak, amelyekhez kívülről várnak segítséget? Az ábrán lévő nyilak ezt a kölcsönösséget fejezik ki. Párokban egészítsétek ki a táblázatot a füzetetekben, majd mondjátok el, ki mivel tud segíteni a másikon!

szülő a gyermeknek	
gyermek a szülőnek	
szülő a nagyszülőnek	
nagyszülő a szülőnek	
nagyszülő a gyermeknek	
gyermek a nagyszülőnek	

- Egy mesében a gazda mindennap három kenyeret vásárol. Azt mondja: „Egyet törlesztésre fordítok, egyet kölcsön adok, egy pedig az enyém.” Jól jellemzi ez a közties generációt, amely szüleiért és gyermekeiért egyaránt felelősséget érez. Ezt a jelképet mennyiben tartjátok érvényesnek, mennyiben nem?

27. óra Családmmodell...

7. Nagycsaládok

▶ *Olgay György és Zsuzsa családja*

Ma már ritkán fordul elő, hogy egy családban hét-nyolc gyermek születik. A múltban azonban nem volt ritka az ennél is nagyobb gyermekszám. Gyakori volt, hogy több generáció egy háztartásban, vagy egymáshoz közel élt: egy udvarban, egy utcában lakott. Egy ilyen nagycsaládban élni nagy alkalmazkodási készséget igényelt, másrészt biztonságérzetet is adott. Hivatalosan ma a három- vagy ennél több gyermekes családokat nevezik nagycsaládnak. Mit gondolsz, miért?

- Milyen előnyei és hátrányai vannak, ha az ember sok testvérrel együtt nevelkedik? Keress példákat!
- Szerinted miért lehet izgalmas nagycsaládban élni? Mi okozhat nehézséget?

8. Szülők nélkül, családban

Azok a gyermekek, akik valamilyen okból nem élhetnek együtt vér szerinti szüleikkel, szintén nevelkedhetnek családban. Lehetséges, hogy tágabb családjuk, rokonaik gondoskodnak róluk, vagy örökbefogadó szülők, nevelőszülők. Olvassátok el a Gyűjteményben Szabó Magda történetét, és válaszoljatok a kérdésekre! ➡ 153. oldal!

